
Handläggare
Karin Carlsson
Verksamhetscontroller

Tjänsteskrivelse
Datum
2019-01-04

Diarienummer
UN-2018-433

Utbildningsnämnden

Särskild uppföljning lokalförsörjning-

Att utbildningsnämnden har löpande uppföljning av lokalförsörjning och lokalnyttjande med stöd av en lokalförsörjningsplan.

UN-2018/433

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att godkänna rapporten särskild uppföljning lokalförsörjning – *Att utbildningsnämnden har löpande uppföljning av lokalförsörjning och lokalnyttjande med stöd av en lokalförsörjningsplan*

att anmäla uppföljningen av kontrollområdet till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Under hösten 2018 har det skett en genomlysning av utbildningsnämndens uppföljning av lokalförsörjning för nämndens verksamheter. Uppföljningen har utförts genom dokumentstudier och intervjuer. Vid uppföljningen har ett utvecklingsområden identifierats.

- En kommunövergripande lokalförsörjningspolicy/riktlinje bör tas fram för att skapa helhetssyn och kostnadseffektivitet inom området.

Bakgrund

Knivsta är en kommun under omvandling som ökat befolkningmängden markant de senaste åren och där exploatering är kärnan för utvecklingen och befolkningstillväxten¹. Den ständigt växande befolkningen som ökade med hela 4.3 % under 2017 förväntas fortsätta öka med över 3 % per år² vilket leder till ökade krav på kommunens planering och utbyggnad av förskola och skola.

Utgångspunkt för uppföljning har varit att se över om nämnden har tillräcklig information kring lokalförsörjningsprocesser samt om det finns tillräcklig planering och underlag i frågan.

¹ Information från årsbokslutet för 2017

² Enligt befolkningsprognosen 2017

Ekonomisk konsekvensanalys

Föreslaget beslut bedöms inte leda till några ekonomiska konsekvenser utöver befintlig budgetram

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Hans Åhnberg
Utbildningschef

Beslutet ska expedieras till:
Akten

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Uppföljningen och uppföljningen av utbildningsnämndens fastställda kontrollområden för 2018 syftar till att visa på hur uppföljning av lokalförsörjning sker till utbildningsnämnden.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Har barn fått uttrycka sina åsikter?

Ja Nej

Förklara oavsett svar.

Särskild uppföljning

Lokalförsörjning –

Att utbildningsnämnden har löpande uppföljning av lokalförsörjning och lokalnyttjande med stöd av en lokalförsörjningsplan.

Inledning & syfte

Inför framtagandet av utbildningsnämndens internkontrollplan för kvaliteten 2018 genomfördes en riskanalys med nämndens arbetsutskott. Vid riskanalysen bedömde arbetsutskottet att det fanns en viss sannolikhet och en väldigt hög konsekvensnivå om utbildningsnämnden inte har tillräcklig information och planering för lokalförsörjning i sina verksamheter. Med anledning av det har denna uppföljning genomförts.

Syftet är att klargöra huruvida utbildningsnämnden får löpande uppföljning av lokalförsörjningsprocessen samt om planeringsprocess, avseende lokaler för förskolebarn och skolbarn, är ändamålsenlig och effektiv för att klara prognostiserad ökning av antalet barn och elever.

Bakgrund

Knivsta är en kommun under omvandling som ökat befolkningmängden markant de senaste åren och där exploatering är kärnan för utvecklingen och befolkningstillväxten¹. Den ständigt växande befolkningen som ökade med hela 4.3 % under 2017 förväntas fortsätta öka med över 3 % per år² vilket leder till ökade krav på kommunens planering och utbyggnad av förskola och skola.

Kommunen har även beslutat att godkänna avtalet kring fyra spår vilket kommer innebära stora exploateringar samt att kommunen planeras bygga upp till 15000 nya bostäder³. Knivsta håller därmed i rask takt på att utvecklas från ett småstadsamhälle till en stad i en av Sveriges starkaste tillväxtregioner.

Utgångspunkt för uppföljning har varit att se över om nämnden har tillräcklig information kring lokalförsörjningsprocesser samt om det finns tillräcklig planering och underlag i frågan.

Metod

Uppföljningen har skett med hjälp av dokumentstudier och intervjuer med förvaltningsekonom, utbildningschef och lokalförsörjningschef.

Resultat

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens långsiktiga lokalförsörjning och varje nämnd ansvarar för sin egen lokalförsörjning, i samråd med kommunstyrelsen.⁴ Utbildningsnämnden och kommunstyrelsen ska därför samverka i flera frågor som gäller långsiktig lokalförsörjning och sådana frågor som är nämndövergripande.

Under 2016 anlätades en extern konsult för att tillsammans med förvaltningen vidareutveckla kommunens lokalförsörjningsarbete i form av en kommungemensam mall för lokalförsörjningsplaner. Mallen innehåller en årlig cykel som stöd i det årliga arbetet, sedan följer steg i mallen som ska fyllas på med uppföljning, statistik, nuläge och nyttjandegrad.

För utbildningsnämnden är det utbildningschef från förvaltningen som bär ansvar för planering och samverkan. Utbildningschef har förvaltningsekonom och lokalförsörjningschef i styr- och arbetsgrupp för utbildningsnämndens frågor. Förvaltningsekonomens uppgift att två gånger per år uppdatera lokalförsörjningsplanen med ny statistik och en kvalitativ analys av nuläget görs och slutsatser dras. Prognoser av antalet elever i förhållande till antalet platser bygger på befolkningsprognoser och flera andra väsentliga variabler. I planen finns det beräkningar fram till 2025 och beslutade eller planerade

¹ Information från årsbokslutet för 2017

² Enligt befolkningsprognosen 2017

³ Avtal om större samlade exploateringar i Alsike och Nydal (Nya städer) KS-2017/782

⁴ Reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Knivsta kommun, Antaget av kommunfullmäktige den 26 september 2018 § 118

projekt finns fram till 2021. Förskolans plan är uppdelad på Alsike och centrala Knivsta medan skolans plan bygger på skolans upptagningsområden.

Lokalförsörjningschef har ansvaret att samverka med hela kommunkoncernen och vara ”spindeln i nätet”. Det innebär att vara delaktig när planenheten arbetar med nya områden, finnas med i flera strategiska sammanhang för att säkra tomter eller lokaler samt ha en god kommunikation till de kommunala fastighetsbolagen. Beskrivet i intervjuerna är att det är att det sker en öppen kommunikation och att det finns pragmatiska tillvägagångsätt.

Kommunen har de senaste åren lyckats bygga och bjuda in fristående aktörer att etablera sig för att följa inflyttningstakten. När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola i en av kommunens förskolor ska kommunen erbjuda barnet en förskoleplats inom fyra månader. Denna bestämmelse i skollagen har kommunen lyckats uppfylla och drygt 80 procent av föräldrarna har även erbjudits en plats det datum som de önskat. Kommunens grundskolor har haft en planering som gjort det möjligt att placera alla barn i det upptagningsområde (närmsta skola) som de tillhör, sedan har alla möjlighet att göra ett skolval till en annan kommunal eller fristående grundskola.

Under intervjuer med nyckelpersoner i rubricerad process så finns en strategi för att bjuda in och diskutera etableringar av fristående aktörer i kommunen. Fristående aktörer är ett komplement till de kommunala verksamheterna och dessa finns med i planer så att kommunen bygger i tillräcklig takt samt att man nyttjar lokaler som redan finns exempelvis vid renoveringar och ombyggnationer.

Utbildningsnämndens arbetsutskott får muntliga uppdateringar om nuläget i lokalförsörjningsarbetet vid varje sammanträde av utbildningschef och lokalförsörjningschef. Alla ärenden inom området bereds och handläggs i den ordning som reglemente och delegation anger.

Analys/Slutsatser

För att Knivsta kommun ska klara prognostiserad ökning av antalet barn och elever måste samverkan mellan berörda parter utformas. I uppföljningen av lokalförsörjningsplanering av förskolor och skolor framkommer att samverkan, prognostisering och planering är välfungerande.

Prognoser och lokalförsörjningsplanen uppdateras och analyseras två gånger per år vilket är tillräckligt för att förvaltning och nämnd ska få en bild av läget. Under genomlysningen av kontrollområdet har förvaltningen ytterligare konkretiserat och dokumenterat de rutiner och processer som är kopplade till prognoser och uppföljning. Den sammantagna informationen och kopplingen till kommunens utbyggnad är lokalförsörjningschefens uppdrag att hålla samman. Detta gäller i första hand kontakter mellan utbildningskontoret, förvaltningsekonom, plankontoret och de kommunala bolagen.

Barn och elever har fått plats i rätt tid och på kort sikt så ser det ut som samma beredskap finns. Med tanke på kommunens tillväxttakt är hela området lokalförsörjning en utmaning där alla nämnder och förvaltning både måste ta ansvar och upprätthålla god kommunikation samt framförhållning.

De senaste åren har en positiv förbättring skett gällande samverkan och mallar för planer men processen bör vara mindre personberoende, mer strukturerad och styrd av riktlinjer. Knivsta kommun saknar en övergripande riktlinje/policy gällande lokalförsörjning. Ett sådant styrdokument ska vara stödjande i samplanering, utvärdering av lokala projekt, helhetssyn, koncerntänkande och säkerställa en kostnadseffektiv lokalförsörjning.

Utvecklingsområden

Utifrån det som framkommit av dokumentstudier och genom intervjuer har ett utvecklingsområde identifierats:

- En kommunövergripande lokalförsörjningspolicy/riktlinje bör tas fram för att skapa helhetssyn och kostnadseffektivitet inom området.